

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobkyně: **P. s. r. o., IČO X**
sídlem P. 1546/1a, X P. 10
zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Pelikánem
sídlem Tyršův dům, Újezd 450/40, 118 01 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

za účasti: **Ř. s. a d. s. p., IČO X**
sídlem N. P. 546/56, X P. 4
zastoupeno advokátem JUDr. Ing. Milošem Olíkem, Ph. D., LL.M.,
FCI Arb
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4

o žalobě proti mezitímnímu rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2023, č. j. KUOK 108060/2023, ve věci odnětí vlastnického práva,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je vlastníkem pozemků parc. č. X, parc. č. XA, parc. č. XB, parc. č. XC, parc. č. XD, parc. č. XE, to vše vedené jako ostatní plocha v k. ú. V. T., obec V. T. (dále jen „dotčené pozemky“). Žalovaný napadeným rozhodnutím na základě žádosti osoby zúčastněné na řízení (dále jen „vyvlastnitel“) rozhodl mezitímním rozhodnutím podle § 4a zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „liniový zákon“), a § 24 odst. 3 písm. a) bod 3 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, tak, že výrokem I. odňal vlastnické právo žalobkyně k dotčeným pozemkům ve prospěch České republiky jednajícím prostřednictvím vyvlastnitel za účelem realizace veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury „*Dálnice D55 - stavba X O. – K.*“, konkrétně stavebního objektu *SO 120 Přeložka silnice III/4353* (dále jen „účel vyvlastnění“), a dále výrokem II. určil, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění nejpozději do 4 let od právní moci napadeného rozhodnutí.

II. Argumentace stran

Žaloba

2. Žalobkyně žalobou požadovala zrušení napadeného rozhodnutí.
3. Uvedla, že je provozovatelkou čerpací stanice P., přičemž technologie a inženýrské sítě nezbytné pro její provoz se nacházejí na dotčených pozemcích. Napadeným rozhodnutím došlo k faktické ztrátě provozuschopnosti čerpací stanice. Čerpací stanice se v důsledku napadeného rozhodnutí stala samostatně zcela nefunkční, neboť je plně závislá na užívání technologií, které se mají stát vlastnictvím vyvlastnitel. Vyvlastnitel tak může odstranit tyto technologie z dotčených pozemků, resp. omezit nebo znemožnit provoz čerpací stanice. I kdyby k tomu nedošlo, při dalším provozu čerpací stanice bude docházet k bezdůvodnému obohacení žalobkyně, neboť ta bude nucena užívat tyto technologie ve vlastnictví vyvlastnitel. Žalovaný uvedené nereflektoval, pouze uvedl, že provoz čerpací stanice bude zajištěn přeložkami inženýrských sítí, avšak ke dni podání žaloby přeložky nebyly provedeny. V napadeném rozhodnutí navíc abscentuje uložení povinnosti vyvlastnitel provést stavební práce týkající se přeložek a ani nestanovuje lhůtu k provedení těchto stavebních prací. Žalovaný měl před vydáním napadeného rozhodnutí vyčkat, než budou provedeny přeložky, popř. jinak zajistit, aby žalobkyně měla jistotu, že přeložky budou provedeny.
4. Žalovaný měl na návrh žalobkyně rozšířit vyvlastnění na celý areál čerpací stanice v souladu s § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění, neboť kromě výše uvedeného dojde k zásadnímu odklonu většiny projíždějících vozidel bez přímého napojení k čerpací stanici. Čerpací stanice tak zůstane bez ekonomického využití a její další provoz se tak zřejmě stane likvidační. Dalším důvodem je, že ze strany žalovaného bylo navíc zahájeno další řízení o vyvlastnění – omezení vlastnického práva zřízením práva odpovídajícího věčnému břemeni ve prospěch společnosti C. a.s. týkající se pozemků žalobkyně, které jsou součástí areálu čerpací stanice. V této souvislosti žalobkyně dále poukázala na skutečnost, že v průběhu vyvlastňovacího řízení předložila vlastní znalecký posudek na ocenění celého objektu čerpací stanice. Její návrh však zůstal ze strany vyvlastnitel zcela nevyslyšen, což není nijak reflektováno v napadeném rozhodnutí, byť se jedná o skutečnost znemožňující realizaci vyvlastnění.
5. Dále žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí je v rozporu se zásadou legitimního očekávání, neboť jí zástupce vyvlastnitel přislíbil možnost přímého napojení čerpací stanice na předmětnou rychlostní silnici (dnes dálnici), takže při stavbě objektu čerpací stanice

zohlednila podmínky pro výstavbu rychlostní silnice podle dokumentace pro územní rozhodnutí z roku 1994 a možnost přímého napojení čerpací stanice k této rychlostní silnici, a tudíž výstavbu čerpací stanice provedla se zvýšenými náklady, aby naplňovala požadavky pro přímé napojení k rychlostní silnici.

6. Vyvlastnění bylo podle žalobkyně nepřípustné, neboť § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění stanovuje preferenci dohody před vyvlastněním a ona opakovaně navrhovala uzavření dohody o převedení vlastnického práva k celému areálu čerpací stanice, což nebylo akceptováno.
7. Žalovaný se dle žalobkyně zcela nedostatečně vypořádal s požadavkem veřejného zájmu převyšujícího nad zájmem vyvlastňovaného podle § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Uvedl pouze, že účel vyvlastnění je veřejně prospěšnou stavbou, jak vyplývá mj. z územního rozhodnutí a územně plánovací dokumentace vztahující se k území dotčenému účelem vyvlastnění, a dále bez bližšího odůvodnění, že má stavba dálnice D 55 v úseku O.-K. přispět ke zlepšení dopravní obslužnosti nejen na území Olomouckého kraje, ale i celé České republiky. Žalovaný tak závěr o naplnění této podmínky vyvlastnění zakládá toliko na existenci schválené územně plánovací dokumentace a rozhodnutí o umístění stavby. V tomto ohledu je napadené rozhodnutí nezákonné a nepřezkoumatelné, jelikož existence veřejného zájmu není posuzována komplexně s ohledem na všechny okolnosti a alternativní způsoby realizace účelu vyvlastnění (viz rozsudek NSS sp.zn. 6 As 171/2020). Žalovaný při porovnávání veřejného a soukromého zájmu neuvedl, co má být myšleno středním zásahem do zájmů žalobkyně ani jakým způsobem toto hodnocení stanovil. Veřejný a soukromý zájem poměřoval toliko z hlediska realizace či nerealizace předmětné stavby. Do úvahy však nezačlenil variantu alternativního řešení s přímým napojením čerpací stanice k dálnici D 55 či jiným obdobným řešením majícím za následek menší zásah do vlastnických práv žalobkyně, popř. variantu rozšíření vyvlastnění na celý areál čerpací stanice. Podle § 18 odst. 2 písm. b) zákona o vyvlastnění musí žadatel veřejný zájem na vyvlastnění prokázat, přičemž v souzené věci tomu tak nebylo, jelikož žádost vyvlastnítele tento požadavek nesplňovala, nýbrž žalovaný následně namísto vyvlastnítele sám zjišťoval veřejný zájem na vyvlastnění.
8. Žalobkyně již v průběhu řízení namítala, že nebyla naplněna podmínka, že účelu vyvlastnění nelze dosáhnout jinak. Vyvlastnitel sice uvedl 4 varianty řešení napojení čerpací stanice na upravenou silniční síť, avšak tyto varianty vždy vycházely z již schváleného územního rozhodnutí z roku 2015 a nereflektovaly připomínky, návrhy a podněty žalobkyně (posunutí části účelu vyvlastnění, odlišné řešení křižovatky, nájezdů a výjezdů). Žalobkyně výslovně upozorňovala na obdobné řešení celé křižovatky v podobě inspirované např. výjezdem a nájezdem č. 22 na D5 (K. D.). Opakovaně uváděla, že pro náležité zhodnocení alternativních řešení je zejména zapotřebí příprava nové projektové dokumentace pozměňující realizaci dané části dálnice D55. Vyvlastnitel se nedostatečně vypořádal s variantou č. IV, neboť tuto zamítl pouze na základě emailové zprávy Ing. M. B. (osoba působící na Ministerstvu vnitra) bez jakéhokoli zdůvodnění. Pro vyloučení této alternativy ale mohl žalovaný přistoupit pouze poté, co mu k jejímu posouzení bylo doloženo dostatek kvalitních podkladových materiálů, kterým je pak zejména oficiální stanovisko Ministerstva vnitra jakožto dotčeného orgánu příslušného k uplatnění stanoviska k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na dálnici. Žalobkyně nesouhlasí se způsobem zhodnocení alternativních variant č. III a č. IV., tedy varianty přímého napojení čerpací stanice na D 55 pomocí kolektoru, respektive možnost zřízení odpočívky v místě čerpací stanice a napojení na D55 a na přeložku I/55. Žalovaný posuzoval příslušné varianty pouze v intencích

schválené územně plánovací dokumentace a vydaného územního rozhodnutí, ačkoliv povinností vyvlastňovacího úřadu je zkoumat alternativy i nad rámec těchto dokumentů, mohou-li docílit zmenšení zásahů do vlastnických práv vyvlastňovaného. Žalovaný by se tím spíše měl zabývat náležitým zhodnocením variant s přímým napojením na dálnici D 55, pokud byla čerpací stanice budována s příslibem vyvlastnítele, že tato bude v budoucnu napojena na rychlostní komunikaci R 55. Argumentaci vyvlastnítele a žalovaného, že odpočívka nemůže být v místě čerpací stanice žalobkyně, považuje žalobkyně za účelovou, neboť je zřejmé, že prostorově jsou k tomuto dány příslušné podmínky. Nesouhlasí ani s tvrzením, že odpočívka musí být nutně ve vlastnictví státu, když např. na dálnici D 1 se nacházejí takové odpočívky, které jsou ve vlastnictví třetích osob. Žalobkyně opakovaně nabízela celý areál čerpací stanice k odkupu, respektive vyvlastnění, na kterém by následně mohla být vybudována odpočívka ve vlastnictví státu. Na aplikaci norem upravujících délkou a vzdálenost odbočovacích pruhů a hranic mimoúrovňové křižovatky podle žalobkyně nelze bezvýhradně trvat, pokud na většině stávajících dálnic napojení obdobná navrhovaným variantám č. III a IV. běžně existují.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Uvedl, že v mezitímním rozhodnutí nemohl stanovit jakékoliv podmínky či lhůty, za jakých mohou být nemovitosti vyvlastněny, jelikož mohl stanovit pouze výroky dle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Pro odkup celého areálu čerpací stanice neexistuje žádný rozumný důvod. K rozšíření vyvlastnění nestačí, pokud by se v důsledku zřízení nebo provozu účelu vyvlastnění mohlo užívání zbylých nemovitostí zhoršit. Žalobkyně bude moci areál čerpací stanice dále využívat, a to především s ohledem na nově vybudovanou příjezdovou komunikaci a připojení na inženýrské sítě, jejichž přeložky jsou řešeny v rámci realizace stavby dálnice D55. Přeložky inženýrských sítí budou zajištěny a provedeny stavebními objekty SO 124.1 až 124.4, SO 431 a 434. Tyto doposud realizovány nebyly z důvodu absence přístupu na předmětné pozemky a další pozemky ve vlastnictví žalobkyně. Všechny přeložky inženýrských sítí jsou pravomocně povoleny vyjma přeložky stavebního objektu SO 124.4, neboť žalobkyně nereagovala na dotaz, jaký druh tepelného čerpadla preferuje. Přeložky a příjezdová cesta budou vybudovány na náklady vyvlastnítele a budou sloužit žalobkyni. Je jen na ní, aby vybudování přeložek umožnila. Je pravdou, že v průběhu realizace předmětné stavby může být, resp. bude po dočasnou dobu příjezd a přístup k pozemkům omezen, což je však běžným jevem každé rozsáhlé stavby a nemůže být důvodem pro zamítnutí žádosti o vyvlastnění. K tvrzení, že dochází k vyvlastňování dalších pozemků žalobkyně uvedl, že další vyvlastňování vyvolal jiný subjekt než vyvlastnitel, který nemůže překročit vymezený účel a předmět činnosti. Žalovaný není povinen předvídat a posoudit všechny možné stavby, které by mohly být v budoucnu umístěny na dotčených pozemcích, příp. pozemcích sousedních. Vyvlastňování jiných pozemků není předmětem souzené věci. K namítanému legitimnímu očekávání uvedl, že skutečnost, jakým způsobem postupoval ve vztahu k žalobkyni vyvlastnitel v roce 1994, není rozhodná pro posouzení předmětné věci. K nenaplnění podmínky preference dohody před samotným vyvlastněním uvedl, že ze správního spisu vyplývá dostatečná snaha vyvlastnítele dohodu uzavřít. K požadavku veřejného zájmu zopakoval závěry uvedené v napadeném rozhodnutí, tj. že účel vyvlastnění představuje veřejně prospěšná stavba a že veřejný zájem převáží nad zájmem soukromým. Žalobkyni uváděný rozsudek označil za nepřiléhavý na posouzenou věc, jelikož v tamní věci vyvlastnitel nechal zpracovat alternativní projektovou dokumentaci, ke které vyvlastňovací úřad nepřihlédl, což se v souzené věci nestalo. Dále uvedl, že při posuzování alternativních

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

řešení nevycházel pouze z územního rozhodnutí, ale i z platné územně plánovací dokumentace. Pokud žalobkyně nesouhlasila se změnou územního plánu, ve které byla jinak vymezena plocha dopravní infrastruktury, mohla své námitky uplatnit v průběhu jejího pořízení. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný prověřil všechna alternativní řešení a vysvětlil, že z důvodu nesplnění technických norem a zákonných požadavků nelze použít.

Stanovisko vyvlastnitele

10. Vyvlastnitel navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Žalovaný se podle něj otázkou existence veřejného zájmu zabýval velmi podrobně a tvrdí, že se žalovaný spokojil pouze se samotnou existencí územně plánovací dokumentace, územního rozhodnutí a předmětných zákonných ustanovení je zjednodušující a zkreslené. Žalobkyně konkrétně netvrdila, proč by stavba D55 jako taková neměla být ve veřejném zájmu. Její boj proti stavbě je motivován výhradně nedůvodným požadavkem na přímé napojení její čerpací stanice na budoucí dálnici, aniž by se spokojila s napojením nepřímým. K namítanému nedostatku veřejného zájmu se vyvlastnitel vyjádřil i v podání ze dne 5. 6. 2023, přičemž je irelevantní, zda dostatečné důvody obsahovala již samotná žádost či až další procesní podání. Rozsudek NSS sp. zn. 6 As 171/2020 byl podle vyvlastnitele vydán ve specifickém případě. Není obecným pravidlem, že by ve vyvlastňovacím řízení mělo být vždy řešeno vedení trasy stavby, jak vyplývá i z následující judikatury. V projednávané věci se vyvlastnitel k námitkám žalobkyně v podání ze dne 5. 6. 2023 podrobně otázkou konkrétních 4 variant řešení připojení čerpací stanice žalobkyně na pozemní komunikaci v rámci výstavby D55 zabýval. Varianta III. a IV., které žalobkyně primárně požaduje, nejsou legislativně vůbec možné. S ohledem na umístění čerpací stanice přímo mezi rameny křižovatky mezi stávající trasou silnice I/55 a silnice III/4353 totiž není možné dodržet požadavky na odstupové vzdálenosti mezi odbočovacími a připojovacími pruhy dle technické normy ČSN 73 6101. Navíc dle § 10 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) je možné přímé napojení na dálnici výhradně z odpočívky, která však může být toliko ve vlastnictví státu. Takové řešení by představovalo zásadně větší zásah do práv žalobkyně. Vyvlastnitel se pokoušel získat názor žalobkyně, kterou z legislativně možných variant I. či II. preferuje, reakce se mu však nedostalo. Vyvlastnitel proto přistoupil k realizaci varianty objektivně nejvhodnější. V daném případě je umístění jednotlivých silničních těles dáno stávajícím prostorovým uspořádáním a vazbami na stávající stavby a sídelní útvary, jelikož stavba D55 není plánována „na zelené louce“. Žalobkyně v tomto směru neuvedla nic nad rámec laického tvrzení, že na většině stávajících dálnic taková napojení existují, aniž se jakkoliv vypořádala s požadavky technických norem. Výjezd č. 22 na D5 představuje jednak řešení z 90. let minulého století, jednak disponuje zásadně odlišnou polohovou dispozicí. Povinnost připravit jednotlivé varianty ve formě nové projektové dokumentace z ničeho nevyplývá. Tvrzení žalobkyně, že žalovaný svůj závěr o nemožnosti daných alternativ učinil pouze na základě vyjádření Ing. Bureše z MV odporuje odůvodnění napadeného rozhodnutí. Otázkou převážení veřejného zájmu nad soukromým zájmem žalobkyně se žalovaný důkladně zabýval. Tvrzení o likvidační povaze zvoleného řešení pro žalobkyni tato nijak neprokázala. Čerpací stanice bude nadále přístupná i z nově vybudované dálnice D55, byť nepřímo, a bude dostatečně viditelná. Všechny nezbytné přeložky vyvlastnitel aktivně řeší jak v rovině veřejnoprávní, tak soukromoprávní. Čerpací stanice žalobkyně přitom i po realizaci stavby D55 zůstane napojena na silnici I. třídy, jako je tomu dosud, neboť dojde k přeložce silnice I/55. Z předložených podkladů přitom vyplývá, že už v roce 1994 se řešilo připojení na silnici I/55, nikoli na dálnici D55. K otázce rozšíření vyvlastnění vyvlastnitel uvedl,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

že žalobkyně neprokázala, že by dopady vyvlastnění pro účely stavby D55 byly natolik intenzivní, že celý zbývající areál čerpací stanice by nebylo možné dále užívat bez nepřiměřených obtíží či vůbec. Žalovaný se přitom v napadeném rozhodnutí i touto otázkou velmi pečlivě zabýval.

Jednání soudu

11. U jednání dne 23. 1. 2024 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobkyně upřesnila, že jí zmiňované technologie nezbytné pro provoz čerpací stanice nad rámec inženýrských sítí zahrnují i stacionární zdroj znečišťování ovzduší a odlučovač ropných látek.

III. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Z Oznámení o zahájení vyvlastňovacího řízení ze dne 24. 10. 2023, č. j. KUOK 118528/2023 krajský soud zjistil, že tímto žalovaný oznámil, že na základě žádosti společnosti C. a.s. jakožto vyvlastnítele je zahájeno řízení ve věci vydání rozhodnutí o vyvlastnění – omezení vlastnického práva zřízením práva odpovídajícího věcnému břemeni k pozemkům parc. č. XF, parc. č. XG, parc. č. XH, parc. č. XI, všechny v k. ú. V. T., obec V. T., jejichž vlastníkem je žalobkyně.
14. Soud tak učinil závěr, že vyvlastňovací řízení bylo uvedeným usnesením zahájeno ve prospěch vyvlastnítele společnosti C. a.s. a týká se jiných než dotčených pozemků ve vlastnictví žalobkyně.

Ke ztrátě samostatné provozuschopnosti čerpací stanice

15. Žalobkyně v první řadě namítala, že napadeným rozhodnutím došlo k faktické ztrátě samostatné provozuschopnosti čerpací stanice. Otázka existence a umístění inženýrských sítí, jakož i stacionárního zdroje znečišťování ovzduší a odlučovače ropných látek na dotčených pozemcích nebyla mezi účastníky sporná. Předně krajský soud uvádí, že není pravdou, že by se žalovaný touto otázkou nezabýval, jelikož se k ní vyjádřil na str. 32 a 33 napadeného rozhodnutí. Uvedl, že čerpací stanici bude možné i po vyvlastnění pozemků užívat bez nepřiměřených obtíží, jelikož přeložky inženýrských sítí a stejně tak příjezdová cesta k čerpací stanici je řešena v rámci stavebních objektů SO 124-124.4, SO 434 a SO 431, včetně přeložky vodovodu DN200. Provoz čerpací stanice tedy bude nadále zajištěn právě přeložkami inženýrských sítí, z nichž některé jsou již pravomocně povoleny. Sama žalobkyně ostatně existenci plánovaných přeložek inženýrských sítí nezpochybňuje (naopak předložila dokumentaci ke stavebním objektům přeložek, jež je i součástí správního spisu). Konkrétní tvrzení o tom, že by přeložky inženýrských sítí měly být snad z nějakého důvodu pro provoz čerpací stanice nedostatečné, se v žalobě nenachází. Krajský soud má s ohledem na přístup vyvlastnítele a žalovaného za to, že lze očekávat, že dojde k přeložení skutečně veškerých technologií nezbytných pro provoz čerpací stanice.
16. Podstata této žalobní námítky tedy tkví v tom, že napadené rozhodnutí neuložilo vyvlastniteli povinnost přeložky realizovat ani lhůtu k jejich provedení.
17. K tomu ale krajský soud uvádí, že jelikož se jedná o mezitímní rozhodnutí vydané podle § 4a odst. 1 liniového zákona, může toto rozhodnutí obsahovat výhradně výroky podle § 24 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

3 zákona o vyvlastnění (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 4. 2022, č. j. 61 A 7/2021-228, body 180-183). Dle tohoto ustanovení tak může být výrokem mezitímního rozhodnutí pouze výrok o omezení či odnětí vlastnického práva, případně výrok o tom, která práva spojená s pozemkem či stavbou vyvlastněním nezaniknou, a konečně výrok určující, v jaké lhůtě je vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění. Požadavky žalobkyně na podobu napadeného rozhodnutí rozšiřující jej o výroky stanovující jakékoliv další povinnosti tak přímo odporují zákonné úpravě. Žalovaný ani neměl povinnost vyčkávat na provedení přeložek, neboť mu zákon takovou povinnost, ba dokonce ani možnost nedává, jelikož dle § 23 odst. 1 zákona o vyvlastnění vyvlastňovací úřad přeruší vyvlastňovací řízení jedině z důvodu, že o stejném pozemku, stavbě nebo věcném břemenu již probíhá jiné vyvlastňovací řízení.

K rozšíření vyvlastnění na celý areál

18. Vyvlastnění představuje nejzávažnější zásah do vlastnického práva. Podle čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod tak k němu může docházet pouze ve veřejném zájmu, na základě zákona a za náhradu. Právě s ohledem na závažnost tohoto zásahu do soukromých práv jednotlivců pak zákon o vyvlastnění v ustanovení § 4 odst. 1 stanoví, že vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění.
19. Podle § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění *není-li možné pozemek, stavbu nebo jejich část, popřípadě právo odpovídající věcnému břemenu užívat bez vyvlastňovaného pozemku, stavby nebo jejich částí či věcného břemene buď vůbec nebo jen s nepřiměřenými obtížemi, lze na ně rozšířit vyvlastnění, jestliže o to vyvlastňovaný požádá, i když není nezbytné k dosažení daného účelu.*
20. Jak vyplývá z citovaného ustanovení a jak správně zdůrazňoval žalovaný, k rozšíření vyvlastnění nestačí, pokud by se v důsledku zřízení nebo provozu účelu vyvlastnění mohlo užívání zbylých nemovitostí vyvlastňovaného zhoršit. Vyvlastněním musí být další užívání nemovitostí vyvlastňovaného zcela zásadním způsobem omezeno či zcela vyloučeno. Taková situace však v nyní projednávaném případě nenastala, neboť zásadní omezení či vyloučení dalšího užívání zbývajících pozemků žalobkyně nebylo prokázáno. Žalovaný se touto otázkou zabývá na str. 33 napadeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že krajský soud shledává jeho odůvodnění přiléhavým a správným, v podrobnostech na něj odkazuje. V projednávané věci bude žalobkyně moci čerpací stanici užívat i po vyvlastnění dotčených pozemků bez nepřiměřených obtíží právě v důsledku vybudování přeložek inženýrských sítí a nové příjezdové cesty k čerpací stanici.
21. Nadto je třeba zdůraznit, že o rozšíření vyvlastnění musí vyvlastňovaný ve vyvlastňovacím řízení požádat, přičemž nemožnost dalšího užívání (či nepřiměřené obtíže doprovázející další užívání) zbývajících nemovitostí vyvlastňovaného musí být v řízení prokázána. Žalobkyně sice požadavek na rozšíření vyvlastnění na celý areál čerpací stanice vznesla, avšak samotný požadavek nestačí. Požadavek na rozšíření vyvlastnění představuje námitku proti vyvlastnění, na kterou se vztahuje koncentrační lhůta dle § 22 odst. 2 zákona o vyvlastnění, podle něhož námitky proti vyvlastnění a důkazy k jejich prokázání musí být uplatněny nejpozději u ústního jednání. Námitky proti vyvlastnění přitom musí být dostatečně konkrétní a kvalifikované (srov. např. bod 19 rozsudku NSS ze dne 19. 1. 2022, č. j. 8 As 222/2021-45). Břemeno tvrzení i břemeno důkazní přitom tížilo žalobkyni. Jak ale krajský soud ověřil ze správního spisu, žalobkyně v průběhu vyvlastňovacího řízení předložila jen znalecký posudek číslo 42-1185/2021, zpracovaný znalcem Ing. P. V., jehož účelem bylo zjištění ceny nemovitých věcí dle platného cenového předpisu, oceňující celý areál čerpací

stanice žalobkyně. Úkolem znalce bylo určit cenu nemovitých věcí včetně pozemků evidovaných na LV č. XJ v k. ú. V. T., na němž jsou zapsány mj. i dotčené pozemky. Z protokolu o ústním jednání ze dne 13. 9. 2021, č. j. KUOK93089/2021 dále vyplývá, že žalobkyně předložila vlastní znalecký posudek na ocenění celého areálu, ve kterém se nachází čerpací stanice, neboť má za to, že v případě vyvlastnění musí být vyvlastněna celá čerpací stanice, neboť se jedná o funkční celek, který se vyvlastněním pouze jeho části stává zcela nefunkčním. Aniž by soud tento důkazní prostředek jakkoli hodnotil, uzavírá, že z logiky věci uvedený znalecký posudek nebyl s to prokázat nemožnost užívání zbylých pozemků ve vlastnictví žalobkyně, jestliže jeho úkolem bylo provést toliko ocenění pozemků. Tvzení žalobkyně o nemožnosti užívání zbylých pozemků tak ve vyvlastňovacím řízení zůstalo v obecné a ničím nepodložené rovině.

22. Dále krajský soud uvádí, že tento znalecký posudek nebyl žalovaným reflektován právě z důvodu, že možnost vyvlastnění celého areálu byla žalovaným vyloučena. Tento závěr žalovaný řádně odůvodnil, a proto krajský soud nesouhlasí s žalobkyní, že by tato skutečnost vylučovala možnost rozhodnout o vyvlastnění.
23. Krajský soud sice rozumí obavám žalobkyně z ekonomické ztráty při dalším provozu čerpací stanice po realizaci účelu vyvlastnění, avšak jakkoliv se přístup k čerpací stanici z nově vybudované dálnice může zdát komplikovaný, bude příjezd k čerpací stanici jeho prostřednictvím zachován jak ze stávajících silnic, tak i z nově vybudované dálnice, a čerpací stanice tak bude na dálnici napojena, byť nepřímou. Současně nelze přehlédnout, že se vyvlastnitel snažil v této souvislosti vyjít žalobkyni vstříc jak prostřednictvím zvolení varianty prosklené protihlukové stěny, aby na čerpací stanici bylo z dálnice vidět, tak prostřednictvím umístění totému. Krajský soud má tedy za to, že případné komplikované připojení čerpací stanice na dálnici není skutečností, kterou by žalobkyně za pomoci marketingových praktik zatraktivňujících řidičům učinění zastávky právě u její čerpací stanice nebyla schopna překonat. V každém případě to rozhodně není skutečností, pro kterou by mělo být vyvlastnění vyloučeno.
24. Pokud pak jde o případná další zahájená řízení o omezení vlastnického práva žalobkyně zřízením práv odpovídajících věcnému břemeni ve prospěch společnosti C. a.s., jedná se o samostatné řízení ve prospěch odlišného vyvlastnitel a týká se jiných než dotčených pozemků v nyní projednávané věci. Dané řízení tedy nesouvisí s nyní projednávaným řízením. Předmětem soudního přezkumu je napadené rozhodnutí a jeho prostřednictvím pouze pozemky jím dotčené. Žalobkyně navíc ani netvrdí, jak ji zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni případně na užívání jejího vlastnictví konkrétně omezí. V každém případě by takové námitky musela řádně uplatnit v předmětném vyvlastňovacím řízení s vyvlastnitelem C. a.s., jejich obecné vznesení v řízení před soudem projednávajícím jiné vyvlastňovací řízení není relevantní.

K rozporu s legitimním očekáváním

25. Předpokladem vzniku legitimního očekávání je dlouhodobá ustálená správní praxe, tzn. rozhodovací činnost správních orgánů (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. července 2009 č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS). Jedině taková praxe zakládá legitimní očekávání adresátů veřejné správy a takovou praxí je pak správní orgán vázán. Legitimní očekávání se přitom vztahuje k rozhodování konkrétního správního orgánu.
26. Žalobkyně se však odvolává na příslib, který jí měl být udělen minulým zástupcem vyvlastnitel, tedy nikoliv správním orgánem a už vůbec ne žalovaným. V takovém případě

žádné legitimní očekávání, kterým by snad měl být nyní žalovaný vázán, nemohlo žalobkni vzniknout, jelikož nebylo naplněno ani jedno z výše uvedených definičních kritérií nezbytných pro jeho vznik. Žalobkyně netvrdila a ani nedoložila, že by žalovaný rozhodoval ve skutkově obdobných věcech jinak (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2021, č. j. 9 As 12/2021-56), což jedině by byla relevantní skutečnost otevírající prostor k přezkumu napadeného rozhodnutí z hlediska namítaného porušení zásady ochrany legitimního očekávání. Žalobkyně se tedy dopustila dezinterpretace této zásady a krajský soud tak uzavírá, že žádné její legitimní očekávání porušeno nebylo.

K porušení subsidiarity vyvlastnění

27. Podle § 3 odst. 1 věty druhé zákona o vyvlastnění *vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem.*
28. NSS se k otázce, jaké úsilí musí vyvlastnitel vynaložit k získání pozemků, jež mají být předmětem vyvlastnění, vyjádřil v rozsudku ze dne 23. 10. 2014, č. j. 7 As 174/2014-44. Zde uvedl, že je nutné zkoumat, zda bylo v silách vyvlastnitel dosažení dohody s vyvlastňovaným. Nemůže jít pouze o formální snahu o uzavření dohody spočívající v tom, že vyvlastnitel toliko zašle vyvlastňovanému návrh na uzavření kupní smlouvy a nikterak nereaguje (či reaguje zástupnými důvody) na jeho případné alternativní požadavky (jako např. na uzavření směnné smlouvy). Zásadně ovšem platí, že míra aktivity vyžadovaná po vyvlastniteli se mimo jiné odvíjí od aktivity vyvlastňovaného a od toho, zda jeho požadavky svědčí o jeho skutečném zájmu předejít rozhodnutí o vyvlastnění uzavřením dohody.
29. Ze správního spisu přitom vyplývá dostatečná snaha vyvlastnitel, která nebyla pouze formálního charakteru, dosáhnout dohody se žalobkyní předtím, než podal žádost o vyvlastnění dotčených pozemků. Vyvlastnitel se snažil s žalobkyní uzavřít dvě kupní smlouvy, přičemž na první návrh kupní smlouvy č. 5501/0009/2018/KS/LV944 žalobkyně reagovala přípisem ze dne 23. 1. 2019, ve kterém sdělila, že žádné pozemky prodávat nebude. I přes negativní stanovisko žalobkyně vyvlastnitel zaslal žalobkyni další návrh kupní smlouvy č. X, na který již žalobkyně nereagovala. Krajský soud v podrobnostech odkazuje na str. 27-28, 33-34 napadeného rozhodnutí, na kterých žalovaný podrobně popsal celý proces kontraktace a vzájemných jednání, který předcházel zahájení vyvlastňovacího řízení.
30. Jestliže tedy žalobkyně ve vyjádření ze dne 23. 1. 2019 jasně uvedla, že žádné pozemky prodávat nebude a na další návrhy ze strany vyvlastnitel nereagovala, ačkoliv, jak vyplývá ze spisu, k jednáním ohledně přeložek inženýrských sítí docházelo (záznam z jednání ze dne 12. 2. 2020 a emailová korespondence z období únor až červenec 2020), byla splněna podmínka snahy o uzavření dohody mezi vyvlastnitel a žalobkyní.
31. Lze tak uzavřít, že vyvlastnitel projevil snahu o dosažení dohody, kterou nelze označit za čistě formální. V takovém případě není vadou kontraktačního procesu, nebylo-li dohody dosaženo. Zásada subsidiarity tudíž nebyla porušena a vyvlastnění tak v tomto ohledu bylo přípustné. Pokud žalobkyni vadí, že nebyl akceptován její návrh na rozšíření vyvlastnění na celý areál čerpací stanice, k tomu viz pasáž výše.

K nedostatečnému posouzení existence převažujícího veřejného zájmu

32. Podle § 4 odst. 1, 2 zákona o vyvlastnění *vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem. Veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení.*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

33. Z citovaného ustanovení vyplývá, že předpokladem pro rozhodnutí o vyvlastnění je existence účelu, který je stanovený zvláštním zákonem, a zároveň existence převažujícího veřejného zájmu na dosažení tohoto účelu.
34. Žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně a vyčerpávajícím způsobem popsal účel vyvlastnění, kterým je realizace veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury, stavby „*Dálnice D 55 – stavba X. O. – K.*“. Dle § 1 odst. 1 a odst. 2 písm. a) liniového zákona je tato stavba stavbou dopravní infrastruktury, kterou se mimo jiné rozumí stavba dálnice nebo silnic I. třídy nebo stavby s nimi související. Z § 17 odst. 1 zákona pozemních komunikací vyplývá veřejná prospěšnost této stavby, neboť dle tohoto ustanovení jsou dálnice, silnice a místní komunikace I. třídy, jejich součásti, příslušenství a stavby související veřejně prospěšné. Podle § 170 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 2 odst. 1 písm. m) bod 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), pak lze práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel. V podrobnostech soud odkazuje na pečlivé odůvodnění žalovaného obsažené na str. 19-21 napadeného rozhodnutí vymezující účel vyvlastnění.
35. Existencí veřejného zájmu a jeho převahy nad zachováním dosavadních práv žalobkyně se pak žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval na str. 23-26, kde popsal jednotlivé skutečnosti, ve kterých veřejný zájem spatřuje sám vyvlastnitel (komfortní a bezpečné propojení významných regionálních center, napojení regionu na dálniční síť ČR, odvedení tranzitní dopravy z center obcí atd. - viz žádost vyvlastnítele ze dne 8. 7. 2021), dále existenci veřejného zájmu žalovaný dovedl i z územního rozhodnutí č. 134/2015, vydaného Magistrátem města Olomouce dne 21. 12. 2015, č. j. SMOL/242323/2015/OS/US/Sem, jakož i z platné územně plánovací dokumentace. Následně se na str. 24 napadeného rozhodnutí zabýval testem proporcionality (vhodností, potřebností, a poměřováním veřejného zájmu a soukromého zájmu žalobkyně), u kterého uvedl, že vhodnost je naplněna realizací účelu vyvlastnění, neboť ten je prostředkem způsobilým k uskutečnění veřejného zájmu, tedy zajištění dopravní obslužnosti územního obvodu kraje a dopravních potřeb celého státu, také odvedení nákladní dopravy z center obcí nacházejících se na dotčené trase a celkové snížení zatížení zmíněných obcí negativními aspekty silniční dopravy. Kritérium potřebnosti je naplněno tím, že stanoveného cíle nebylo možné dosáhnout jinak (automobilovou dopravu nelze nahradit jiným typem dopravy, dojde taktéž ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti osobní a nákladní dopravy a k rozšíření dálniční sítě ČR). K poměřování jednotlivých zájmů žalovaný uvedl, že případná nerealizace účelu vyvlastnění by vedla k prodloužení zhoršené dopravní obslužnosti nejen místního ale i celostátního charakteru. Veřejný zájem tak dle jeho názoru převyšuje nad zájmem žalobkyně, jelikož vybudování bezpečné, rychlé a dostatečně dimenzované pozemní komunikace je základním předpokladem pro správné fungování logistiky a rozvoje společnosti. Odejmutí dotčených pozemků žalobkyně na druhou stranu bude s upřednostněním veřejného zájmu představovat zásah střední intenzity, neboť na dotčených pozemcích je umístěn stavební objekt SO 120 PŘELOŽKA SILNICE III/4353 a touto stavbou by případné budoucí využití dotčených pozemků bylo znemožněno.
36. Krajský soud tudíž nemůže souhlasit s žalobkyní, že by žalovaný otázku existence veřejného zájmu a jeho převahy nad zachováním vlastnického práva žalobkyně věnoval nedostatečně.

Naopak žalovaný k této otázce podal na výše odkazovaných stranách napadeného rozhodnutí zcela vyčerpávající výklad, který není postaven jen na existenci územního rozhodnutí. Pokud jde o závěr, že stavba dálnice D55 v úseku O.-K. má přispět ke zlepšení dopravní obslužnosti nejen na území Olomouckého kraje, ale i celé České republiky, je jednak potřeba tento závěr číst v kontextu dalších uvedených úvah o snížení zatížení místních komunikací obcí nacházejících se na trase stavby a o dostatečně dimenzované dálnici jakožto základním předpokladu pro správné fungování logistiky a tím rozvoj společnosti, jednak se dle krajského soudu jedná o regionální notoriety, kterou netřeba nijak obšírně dále odůvodňovat. Stejně tak je nutno odmítnout tvrzení žalobkyně, že by úvahy žalovaného byly nepřezkoumatelné, jelikož žalovaný neposoudil věc komplexně a nezačlenil do svých úvah variantu alternativního řešení s přímým napojením čerpací stanice k dálnici D 55 či jiným obdobným řešením majícím za následek menší zásah do vlastnických práv žalobkyně, popř. variantu rozšíření vyvlastnění na celý areál čerpací stanice. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval tím, proč nebylo možné čerpací stanici přímo napojit na dálnici D 55 (str. 29, vyloučení alternativních řešení bude dále odůvodněno níže), jakož i otázkou, proč nebyly splněny podmínky pro rozšíření vyvlastnění na celý areál čerpací stanice (str. 33, k tomu viz odůvodnění tohoto rozsudku výše v bodech 18-24). Nezbytný rozsah vyvlastnění žalovaný vyhodnotil v posledním odstavci na str. 26 a prvním odstavci na str. 27 napadeného rozhodnutí. Rovněž závěr o středním zásahu neshledává krajský soud neodůvodněným, neboť je z něj zřejmá úvaha, že i kdyby k vyvlastnění dotčených pozemků nedošlo, stejně by je v budoucnu pro umístěnou (a následně vybudovanou) stavbu žalobkyně nemohla užívat.

37. Dále žalobkyně namítala, že žádosti vyvlastnítele nemělo být vyhověno, jelikož v ní absentovalo splnění požadavku na prokázání veřejného zájmu. Krajský soud v žádosti vyvlastnítele ze dne 8. 7. 2021, jak uvedl výše, našel tvrzení o skutečnostech, ze kterých veřejný zájem vyplývá, přičemž tyto skutečnosti žalovaný přejal do napadeného rozhodnutí a tyto dále blíže odůvodnil. Jak však vyplývá ze samotného ustanovení § 4 odst. 2 zákona o vyvlastnění, veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení. Potenciální nedostatky samotné žádosti tak nejsou důvodem pro vyloučení rozhodnutí o vyvlastnění bez dalšího, zákon ostatně nic takového nestanoví. Naopak je povinností žalovaného se ve vyvlastňovacím řízení zabývat tím, zda bylo splněno prokázání podmínek pro vyvlastnění, a to vše k žádosti vyvlastnítele, neboť je to právě žalovaný, kdo je v souladu s § 3 ve spojení s § 50 odst. 3 věta první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. v souladu se zásadou materiální pravdy, odpovědný za řádně zjištěný skutkový stav věci.

K alternativním způsobům řešení

38. Žalobkyně se v průběhu celého řízení domáhala přímého napojení na dálnici D55. S odkazem na rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020-66 dovozovala, že se žalovaný možnými alternativními způsoby napojení čerpací stanice na dálnici zabýval nedostatečně, jestliže všechny předestřené varianty vycházely z původního schváleného územního rozhodnutí z r. 2015 a domáhala se zpracování nové projektové dokumentace. K tomu krajský soud uvádí, že se žalobkyně dopouští dezinterpretujícího zjednodušení závěrů obsažených v uvedeném rozsudku.
39. NSS v uvedeném rozsudku dospěl k závěru, že územní rozhodnutí je pouze jedním ze zákonných předpokladů vyvlastnění a jeho existence sama o sobě neznamená, že je naplněna podmínka subsidiarity podle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, přičemž je třeba se i v rámci vyvlastňovacího řízení zabývat požadavkem vlastníka pozemků na alternativní vedení trasy

stavby, jestliže jeho požadavek je dostatečně konkrétně zdůvodněn, resp. existence dalších možných alternativ plyne z předložené projektové dokumentace. Jak však zdůrazňuje následná judikatura NSS, v tam rozhodované věci se jednalo o neobvyklou skutkovou situaci. Nešlo o to, že by žalobci přišli s laickým tvrzením, podle něhož by stavba mohla vést jinudy – jedno kudy, nýbrž žalobci poukazovali na to, že byla zpracována variantní projektová dokumentace s odlišným vedením trasy stavby, a to nikoli z jejich popudu, ale z podnětu vyvlastnítele, přičemž vyvlastňovací úřad se touto variantní projektovou dokumentací nijak nezabýval.

40. I přes tento závěr vztahující se k popsání specifické skutkové situace proto nadále platí závěry judikatury NSS, že v rámci vyvlastňovacího řízení není prostor pro posuzování, zda existují alternativní varianty řešení stavebního záměru a pokud měl vlastník pozemků námitky vůči trase stavby, měl je uplatnit v územním řízení (viz bod 18 rozsudku NSS ze dne 19. 1. 2022, č. j. 8 As 222/2021-45 a tam uvedená judikatura).
41. V rozsudku ze dne 7. 9. 2023, č. j. 2 As 181/2023-57 potom NSS obdobnou otázku shrnul tak, že „[k] vyvlastnění může dojít pouze pro účel stanovený zvláštním zákonem. Tímto účelem je v nyní projednávané věci realizace veřejně prospěšné stavby [§ 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění]. Veřejně prospěšná infrastruktura ve smyslu § 4a odst. 1 liniového zákona musí být stavbou dopravní, vodní nebo energetické infrastruktury vymezenou v územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje a uvedené v příloze k tomuto zákonu a získává individualizovanou podobu právě v územním a stavebním řízení. Předmět vyvlastňovacího řízení, kterým je odnětí či omezení vlastnického práva za účelem uskutečnění veřejně prospěšné infrastruktury stavby je tak ve značné míře vymezen právě onou veřejně prospěšnou infrastrukturu stavbou, jejíž parametry jsou závazně stanoveny v územním rozhodnutí a stavebním povolení. Až na zcela výjimečné situace (jako byla např. ta, o níž rozhodoval Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 6 As 171/2020-66) se tak musí aplikovat ustálená judikatura, že předmětem vyvlastňovacího řízení nemůže být zvažování alternativních variant řešení stavebního záměru; předmětem vyvlastňovacího řízení je primárně posouzení, zda 1) k realizaci konkrétně vymezeného záměru, jehož realizace je účelem vyvlastnění, je nezbytné odnětí či omezení vlastnického práva, 2) v jakém rozsahu má k odnětí či omezení vlastnického práva dojít a 3) jaká má být náhrada za odnětí či omezení vlastnického práva.“
42. V průběhu řízení byly předestřeny celkem 4 potenciální varianty řešení týkající se napojení stavby na čerpací stanici žalobkyně, a sice prostřednictvím křižovatky „T“ na přeložce silnice I/55 cca 250 m od křižovatky se silnicí III/4353 (I.), prostřednictvím okružní křižovatky na přeložce silnice III/4353 (II.), prostřednictvím kolektoru napojeného na R55 (III.) nebo prostřednictvím vybudování odpočívky, jejíž součástí by byla dotčená čerpací stanice (IV.). Varianty I. a II. spočívaly v nepřímém napojení čerpací stanice na dálnici, zatímco varianty III. a IV. spočívaly v přímém napojení. Jako objektivně nejlepší řešení byla nakonec vyvlastnítelem zvolena varianta I. Žalovaný se jednotlivými alternativními řešeními zabýval na str. 29-32 napadeného rozhodnutí, kde pečlivě odůvodnil, proč nejsou varianty napojení II. až IV. možné. Vycházel přitom z doplnění vyvlastnítele ze dne 5. 6. 2023, z územního rozhodnutí a z platné územně plánovací dokumentace, a dále ze zákona o pozemních komunikacích a normy ČSN 73 6101.
43. Všechny předestřené varianty vycházely z již vydaného územního rozhodnutí z r. 2015, přičemž nebyla zpracována žádná alternativní projektová dokumentace jako tomu bylo v případě řešení NSS ve věci sp. zn. 6 As 171/2020. Beze zbytku je tedy na místě aplikovat výše citované závěry, že předmět vyvlastňovacího řízení je vymezen veřejně prospěšnou

infrastrukturní stavbou, jejíž parametry jsou závazně stanoveny v územním rozhodnutí, přičemž nelze posuzovat alternativní řešení stavby ve smyslu prezentovaném žalobkyní, tzn. za pomoci vypracování zcela nové projektové dokumentace zohledňující jiné uspořádání stavebních objektů, tzn. posunutí účelu vyvlastnění, odlišného řešení nájezdů atd. Jinými slovy, žalovaný postupoval zcela správně, posoudil-li přípustnost předestřených variant opírající se o již vydané územní rozhodnutí. Měla-li žalobkyně námitky proti umístění stavby, měla je uplatnit v územním řízení, jehož byla účastníkem. V této souvislosti totiž žalovaný správně zdůraznil, že je třeba si uvědomit, že v projednávané věci se nestaví „na zelené louce“. Nelze tedy po vyvlastniteli požadovat změnu umístění jednotlivých silničních těles budoucí dálnice D55, mimoúrovňové křižovatky se silnicí III/4353 a přeložky I/55, jelikož toto umístění je dáno stávajícím prostorovým uspořádáním a vazbami na stávající stavby a sídelní útvary (str. 31 napadeného rozhodnutí).

44. K jednotlivým výše uvedeným variantám pak žalovaný uvedl následující. Předně k požadavku žalobkyně, tj. řešení s přímým sjezdem uvedl, že i v tomto případě by došlo k odnětí vlastnického práva k dotčeným pozemkům, tj. nedošlo by k dosažení účelu vyvlastnění bez dopadu do práv žalobkyně a dalších osob, jelikož dotčené pozemky mají být vyvlastněny především z důvodu výstavby MÚK V. T. a s tím související přeložky silnice III/4353, nikoli z důvodu vybrané varianty I. Důvodem vyloučení variant III. a IV. bylo nenaplnění požadavků stanovených v § 10 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích a požadavků vyplývajících z čl. 14.5.3 normy ČSN 73 6101 (2018) v důsledku nedodržení stanovených minimálních vzdáleností mezi odpočívkou a mimoúrovňovou křižovatkou. Ani variantu připojení přes tzv. kolektor nebylo možné zvolit pro nedodržení dostatečných odstupových vzdáleností. K otázce zřízení odpočívky v rámci čerpací stanice pak bylo shledáno nenaplnění požadavku vlastnictví odpočívky ve prospěch státu. Varianta II. pak byla vyloučena pro větší podélný sklon sjezdu a z toho plynoucí zhoršení komfortu při průjezdu prostorem čerpací stanice. V podrobnostech krajský soud odkazuje na odůvodnění obsažené na str. 30-31 napadeného rozhodnutí. Nelze tak souhlasit s žalobkyní, že varianta č. IV. byla zamítnuta pouze na základě emailové zprávy od Ing. M. B., jelikož tato byla vyloučena na základě nedodržení legislativních a technických požadavků (podrobněji viz str. 32 napadeného rozhodnutí). Krajský soud tedy nesouhlasí s tvrzením žalobkyně, že žalovaný posuzoval přípustnost variant na základě nedostatečných podkladů.
45. K požadavku žalobkyně na zřízení odpočívky v místě čerpací stanice s tím, že nabízela k odkupu celý areál čerpací stanice, krajský soud odkazuje na vypořádání námítky na rozšíření vyvlastnění výše. K vyvlastnění celého areálu čerpací stanice nebyly splněny zákonné požadavky. Žalovaný se otázkou zřízení odpočívky zabýval na str. 30-31 napadeného rozhodnutí. Pokud pak žalobkyně nesouhlasila s tvrzením žalovaného, že by odpočívka musela být ve vlastnictví státu, přičemž uvedla, že na D1 se nacházejí i odpočívky ve vlastnictví třetích osob, je třeba uvést, že z §12 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích plyne, že odpočívka je součástí dálnice, jejímž vlastníkem je stát. Odkazuje-li žalobkyně na případy, kde tento zákonný požadavek není dodržen, nemá tato informace žádnou relevanci, neboť nezákonná praxe legitimní očekávání nezakládá a těmito příklady se nelze řídit. To stejné potom platí i pro tvrzení žalobkyně, že nelze trvat na aplikaci norem týkajících se délky a vzdáleností odbočovacích pruhů a hranic mimoúrovňových křižovatek, jelikož na některých místech stávajících dálnic ČR tyto normy nejsou dodrženy. Pomine-li krajský soud obecnost těchto tvrzení, jelikož žalobkyně nedokládá žádné konkrétní srovnatelné parametry, je třeba zdůraznit, že žalobkyně rozporuje závěry žalovaného v rovině prostého nesouhlasu, aniž by tvrdila a dokládala, že jí

prosazovaná varianta všechny zákonné požadavky splňuje. S těmito tvrzeními proto nemůže být úspěšná.

46. Krajský soud tedy na základě uvedeného uzavírá, že žalovaný zohlednil všechny předestřené varianty řešení a jejich nerealizaci řádně odůvodnil, přičemž k vypracování nové projektové dokumentace nebyl dán důvod.

IV. Závěr a náklady řízení

47. Jelikož krajský soud neshledal žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
48. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., jelikož procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.
49. O náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost, tudíž dle uvedeného ustanovení nárok na náhradu nákladů nemá, přestože o ni požádala. Jak vyplývá z uvedeného ustanovení, z důvodů zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Důvody zvláštního zřetele hodné tedy neslouží ke vzniku nároku náhrady nákladů bez dalšího, nýbrž pouze v případě soudem uložené povinnosti a k odůvodnění případných dalších nákladů řízení než těch souvisejících s plněním uložené povinnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 23. ledna 2024

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu